

A template for the usefulness of financial statement notes (with emphasis on information overload theory)

- Ali Babazadeh^۱
- Rezvan Hejazi^۲
- Heydar Mohammadzadeh Salteh^۳
- Akbar kanani^۴

Abstract

Explanatory notes are an integral part of financial statements and are caused by events affecting users' decision making. The role of explanatory notes is to highlight and explain the items included in the financial statements. Explanatory notes can contain information that is of fundamental importance. The purpose of this research is to provide a model for the usefulness of explanatory notes with an emphasis on the theory of information overload by the method of foundational data theorizing. The statistical population of the research includes professional experts and stock market activists, for this purpose, ۱۳ people were selected by snowball sampling in ۱۴۰۰. The data collection tool was a semi-structured interview with experts and the data and information analysis method was content analysis using three stages of coding and using Maxqda software. The results show that information overload misleads users of financial reports, increasing information asymmetry, increasing risk and cost of information misleads users of stock market reports, increasing transaction costs and increasing the company's capital cost.

Key words: financial statements, information overload theory, foundation data method.

^۱ Ph.D. Candidate, Department of Accounting, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran

^۲ Prof., Department of Accounting, Khatam University, Tehran, Iran

^۳ Associate Prof., Department of Accounting, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran

Corresponding Author. h_salteh@marandiau.ac.ir

^۴ Assistant Prof., Department of Accounting, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran

الگوی برای سودمندی یادداشتهای توضیحی

(با تأکید بر تئوری اضافه‌بار اطلاعات)

تاریخ دریافت: ... / ... / ...

تاریخ پذیرش: ... / ... / ...

- علی بابازاده^۱
- رضوان حجازی^۲
- حیدر محمدزاده سالطه^۳
- اکبر کنعانی^۴

چکیده

یادداشتهای توضیحی، جزء لاینفک صورتهای مالی بوده و ناشی از رویدادهای موثر بر تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان می‌باشد. نقش یادداشتهای توضیحی، برجسته‌نمودن و تشریح اقلام مندرج در صورتهای مالی است. یادداشتهای توضیحی می‌تواند دربرگیرنده اطلاعاتی باشد که دارای اهمیت اساسی است. هدف این پژوهش ارائه الگوی برای سودمندی یادداشتهای توضیحی با تأکید بر تئوری اضافه‌بار اطلاعات به روش نظریه‌پردازی داده بنیاد می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل خبرگان حرفه‌ای و فعالان بازار بورس است که به این منظور در سال ۱۴۰۰ تعداد ۱۳ نفر به روش نمونه‌گیری گلوله برفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با خبرگان و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌ها، تحلیل محتوا با استفاده از سه مرحله کدگذاری و بهره‌گیری از نرم افزار Maxqda بود. نتایج بیانگر این است که اضافه‌بار اطلاعاتی باعث گمراهی استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی، افزایش عدم تقارن اطلاعاتی، افزایش ریسک و هزینه اطلاعاتی باعث گمراهی استفاده‌کنندگان گزارش بازار سهام، افزایش هزینه‌های معاملاتی و افزایش هزینه سرمایه شرکت می‌شود.

واژگان کلیدی: یادداشتهای توضیحی، تئوری اضافه‌بار اطلاعات، روش داده بنیاد.

^۱ دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد مرنده، دانشگاه آزاد اسلامی، مرنده، ایران

استاد، گروه حسابداری، دانشگاه خاتم، تهران، ایران ^۲

دانشیار، گروه حسابداری، واحد مرنده، دانشگاه آزاد اسلامی، مرنده، ایران. (نویسندهٔ مسئول)

^۳ h_salteh@marandiau.ac.ir

استادیار، گروه حسابداری، واحد مرنده، دانشگاه آزاد اسلامی، مرنده، ایران ^۴

یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه پایدار در اقتصاد هر کشور، فراهم کردن زیرساخت‌های اساسی در جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی است. این مهم با وجود فضای رقابتی سالم از طریق اطلاعات شفاف و به موقع و امکان دسترسی همه مشارکت‌کنندگان بازار به اطلاعات شفاف امکان‌پذیر است. هر چه انتشار اطلاعات در جوامع بیشتر و بهتر صورت پذیرد، امکان اتخاذ تصمیم‌های آگاهانه و ایفای مسئولیت پاسخگویی در مورد چگونگی تحصیل و مصرف منابع، بیشتر می‌شود؛ بنابراین، یکی از الزامات رشد و توسعه اقتصادی، دسترسی همه ذی‌نفعان به اطلاعات شفاف است. استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی، به اطلاعات دقیق و به موقع برای اخذ تصمیمات مربوط به سرمایه‌گذاری‌شان نیاز دارند (دو^۱ و همکاران، ۲۰۱۵).

شرکت‌هایی که گزارشگری مالی شفاف و قابل‌قبولی ندارند، با ریسک اعتبار مواجه شده، اطمینان سهام‌داران را از دست می‌دهند. چنین شرایطی در نهایت، درجه اعتبار و میزان نقدشوندگی را در کل بازار سرمایه به شدت کاهش می‌دهد. در واقع، در بلندمدت شرط اصلی رونق بازارهای سرمایه، محیط اطلاعاتی شفاف است. شفافیت و افشای اطلاعات، عدم اطمینان را کاهش می‌دهد و از این طریق به کاهش بازده مورد انتظار و در نتیجه هزینه سرمایه منجر خواهد شد که می‌تواند شرکت‌ها را برای رشد، توسعه و بهبود مداوم یاری کند. پژوهش‌های زیادی کاهش هزینه سرمایه شرکت‌ها در پی افزایش شفافیت اطلاعاتی و کیفیت افشای اطلاعات را تأیید می‌کند. شفافیت اطلاعاتی و افشای مناسب، آثار مثبت دیگری، از جمله: کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، افزایش نقدشوندگی سهام، افزایش ارزش شرکت و کاهش مدیریت سود را نیز برای شرکت‌ها به همراه دارد (هربیگ و کرامر^۲، ۱۹۹۴).

یادداشت‌های توضیحی شامل اطلاعاتی است افزون بر آنچه در صورت‌وضعیت مالی، صورت سود و زیان، صورت سود و زیان جامع، صورت تغییرات در حقوق مالکانه و صورت جریان‌های نقدی ارائه می‌شود. این یادداشت‌ها، اطلاعات توضیحی یا جزئیات اقلام ارائه‌شده در صورت‌های مالی و اطلاعاتی در ارتباط با اقلامی که واجد شرایط لازم برای شناسایی در صورت‌های مالی نیست را ارائه می‌کند. یادداشت‌های توضیحی همراه صورت‌های مالی که بخشی از مجموعه صورت‌های مالی اساسی است، هر یک از اقلام ذکر شده در صورت‌های مالی اساسی را تشریح نموده و جهت افشای اطلاعات بیش‌تر استفاده می‌شود. به عبارت دیگر هر یک از اقلام ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت سود و زیان جامع و صورت جریان وجه نقد باید

^۱ Dou

^۲ Herbig & Kramer

به یادداشت‌های توضیحی مربوط، عطف داده شود (هربیگ و کرامر^۱، ۱۹۹۴). یادداشت‌های توضیحی که همراه با صورت‌های مالی ارائه می‌شوند، راهکاری مناسب برای مشخص شدن برخی از رویدادها و وضعیت‌های خاص و نیز مشخص شدن خط‌مشی حسابداری است. تاریخچه فعالیت‌های واحد تجاری، مبنای تهیه صورت‌های مالی، خلاصه اهم رویه‌های حسابداری، اطلاعات تکمیلی درباره اقلام ارائه شده در صورت‌های مالی اساسی، اطلاعات مربوط به اقلام شناسایی نشده در صورت‌های مالی اساسی، رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه و معاملات با اشخاص وابسته، مواردی است که طریق یادداشت‌های توضیحی به اطلاع مخاطبان صورت‌های مالی می‌رسد (همان منبع). تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی نیز از یک سو با توجه به افشای اطلاعات بیش از حد، محدوده توان پردازش اطلاعات به وسیله استفاده‌کنندگان را مشخص می‌نماید و از سوی دیگر محدوده اطلاعاتی که باید افشا شود، مشخص می‌نماید (اپپلر و منگیز^۲، ۲۰۱۴). با افزایش حجم اطلاعات، کارایی پردازش اطلاعات توسط افراد افزایش می‌یابد، تا به نقطه ماکزیمم می‌رسد، بعد از این نقطه با اضافه‌بار اطلاعاتی، کارایی پردازش، کاهش می‌یابد. اضافه‌بار اطلاعاتی حجم زیادی از اطلاعاتی است که در مدت زمان کوتاه ارائه می‌شود و توانایی درک و حل آنها مشکل است (یو و ژانگ^۳، ۲۰۰۹). اضافه‌بار اطلاعاتی معمولاً زمانی رخ می‌دهد که طبیعت اطلاعات غیرقطعی، مبهم، جدید، پیچیده یا فشرده است. وقتی مقدار اطلاعات افزایش می‌یابد، پردازش اطلاعات و کیفیت تصمیم‌گیری‌ها هم‌افزایش پیدا می‌کند. اما در نقطه معینی، میزان اطلاعاتی که فرد در معرض آن قرار می‌گیرد، بیشتر از حدی است که در توان پردازش اوست؛ بنابراین اضافه‌بار اطلاعاتی اتفاق افتاده است و قدرت تصمیم‌گیری کاهش یافته است، در نتیجه اطلاعات بیش از حد پردازش نخواهد شد و ممکن است به آشفتگی و سردرگمی منجر شود (راف^۴، ۲۰۰۲).

در پژوهش حاضر تلاش بر این است که به ارائه الگویی برای سودمندی یادداشت‌های توضیحی با تأکید بر تئوری اضافه‌بار اطلاعات پرداخته شود.

^۱ Herbig & Kramer

^۲ Eppler & Mengis

^۳ You & Zhang

^۴ Ruff

۲- مبانی نظری و پیشینه پژوهش

شناخت و معرفی مدل مناسب برای سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی می‌تواند گامی در جهت رفع موانع و بهبود کیفیت و محتوای اطلاعاتی محسوب شود. همچنین، باتوجه‌به بررسی‌هایی که در خصوص سوابق پژوهش در دانشگاه‌ها و سایت‌های علمی به عمل آمد، پژوهش‌های کمتری در داخل و خارج از کشور در خصوص متغیرهای پژوهش (سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی) به عمل آمده است، اما هیچ پژوهش یا مقاله‌ای که به طور مستقیم در خصوص الگوی سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی، انجام گردیده باشد، یافت نشده است و از این جهت موضوعی جدید و بدیع است. به عبارتی، باتوجه‌به اینکه متغیر اضافه‌بار اطلاعاتی به عنوان متغیر اصلی، هنوز در حوزه مدیریت و حسابداری در کشور به صورت ارائه الگو کار نشده است، به نظر می‌رسد که بررسی این متغیر گامی مفید در جهت تکمیل ادبیات مربوط به این موضوع در محیط اقتصادی باشد و باتوجه‌به اینکه نتایج آن برای سهام‌داران، سرمایه‌گذاران، مؤسسات اعتباری و شرکت‌ها می‌تواند مفید باشد؛ لذا جنبه نوآوری این پژوهش به روشنی قابل درک است. در ذیل به ارائه چند نمونه از مطالعات داخلی و خارجی مرتبط در این زمینه می‌پردازیم.

شمسی و جمکرانی (۱۴۰۲)، در قالب یک مطالعه با رویکرد کیفی و مبتنی بر روش تحلیل تم، به بررسی افشای اطلاعات در بازار سرمایه، چالش‌ها و آسیب‌ها پرداختند. تمرکز پژوهش بر دیدگاه‌های حساب‌رسان؛ مدیران مالی و سهام‌داران بازار سرمایه که همگی از استفاده‌کنندگان اصلی و برجسته گزارش‌های مالی هستند، بوده است. به این ترتیب که ابتدا با استفاده از بررسی چک لیست‌های کنترلی سازمان بورس و اوراق بهادار، چارچوب اولیه افشاء استخراج گردیده و سپس از طریق مصاحبه با ۱۴ نفر از حساب‌رسان و کارشناسان سازمان بورس، داده‌های حاصل از مصاحبه با روش فوق بررسی شد. بر اساس یافته‌های پژوهش، در خصوص افشای اطلاعات در بازار سرمایه، آسیب‌هایی در ابعاد ساختاری، رفتاری و محیطی شناسایی گردید، از آسیب‌های اساسی شناسایی شده، بیشترین آن به بخش‌های حاکمیت شرکتی، کنترل‌های داخلی و افشای معاملات با اشخاص وابسته اختصاص داشته و همچنین در بخش‌های دیگر، آسیب‌هایی من جمله شکلی بودن دستورالعمل‌ها و عدم قابلیت اجرا آن دستورالعمل‌ها و کلی بودن و عدم توجه به جزئیات اجرایی به عنوان آسیب، شناسایی شده‌اند.

مریدی و همکاران (۱۴۰۱)، به ارائه الگوی بررسی صورت‌های مالی بهبود یافته مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد پرداختند. در این پژوهش، پس از مصاحبه عمیق با ۲۹ نفر، اشباع نظری اتفاق افتاد. تجزیه و تحلیل داده‌ها براساس مقایسه مداوم و کدگذاری سه مرحله‌ای باز، محوری و گزینشی نظریه‌زمینه‌ای استراوس و کربین اجرا و پارادایم شکل گرفت. مقوله محوری تحت

عنوان «آزمونها» پدیدار گشت که تحت‌تأثیر ورودی‌هایی شامل شرایط علی (شامل نکته‌ها، بایدها، نبایدها)، شرایط زمینه‌ای (شامل آزمونها و آزمودنی‌ها) و شرایط مداخله‌ای (شامل عملکردی، فردی) قرار گرفته، موجب واکنش‌های مختلف (شامل زمان، احساسات، اطمینان، اثربخشی) شده و پیامدهایی (شامل زمان، احساسات، اطمینان، اثربخشی) در بر دارد. بطور خلاصه، ویژگی‌های صورت‌های مالی جدید، شرایط آزمونها و آزمودنی‌ها و متغیرهای کنترل، ورودی‌های این الگو هستند. انجام آزمون واکنش شرکت کنندگان را به دنبال دارد که لازم است، از طریق مقیاس‌های معتبر بصورت کمی بیان شود. این پیامدها شامل «احساسات»، «اطمینان»، «کارایی» و «اثربخشی» است.

اکبری (۱۴۰۱)، به بررسی تأثیر رفتار نامتقارن هزینه بر تأخیر گزارش حسابرس در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. جهت این منظور، اطلاعات شرکت‌ها در فاصله زمانی ۶ ساله از ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۸ بررسی و ۱۰۴ شرکت مورد بررسی قرار گرفتند. به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش، از روش رگرسیون چند متغیره بر مبنای روش تحلیل ترکیبی داده‌ها با استفاده از نرم افزار Eviews استفاده شد و طبق نتایج رگرسیونی، اثر رفتار نامتقارن هزینه بر تأخیر گزارش حسابرس اثر منفی و معنادار است.

عزلتی و همکاران (۱۴۰۰)، با تلفیق تئوری‌های علامت‌دهی و مشروعیت در مقوله افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی، نقش‌آفرینی این اطلاعات در قالب یک چارچوب و چند مدل رگرسیونی مورد بررسی قرار دادند، نتایج بررسی‌ها نشان داد که افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی موجب کاهش هزینه‌های نمایندگی، ریسک پیش‌رو، هزینه حقوق صاحبان سهام و هزینه بدهی و موجب تقویت نقدشوندگی سهام شرکت و ارزش بازار شرکت می‌گردند.

کاشانی پور و همکاران (۱۳۹۹)، به بررسی پیچیدگی ابزارهای مالی و تبیین اثرات آن در فرایند قضاوت و تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی در چارچوب نظریه بار شناختی پرداختند. در این پژوهش متغیرهای مستقل نحوه ارائه (جداگانه یا تجمعی)، نحوه افشا (کمی و کیفی یا کمی) و خاصه اندازه‌گیری (بهای مستهلک شده یا بهای مستهلک شده به همراه ارزش‌های منصفانه) دستکاری شده و اثرات آن روی متغیرهای وابسته میزان اطلاعات دریافتی، میزان تلاش‌های ذهنی و قضاوت آزمودنی‌ها مورد ارزیابی قرار گرفته است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که نحوه افشای اطلاعات و خاصه‌های بکارگرفته شده برای اندازه‌گیری ارزش ابزارهای مالی می‌تواند روی مؤلفه‌های شناختی و قضاوتی استفاده‌کنندگان تأثیرگذار باشد، اما اثرات نحوه ارائه جداگانه یا تجمعی اجزای مرتبط با ابزارهای مالی بر مؤلفه‌های فوق تأیید شده است.

کردستانی و همکاران (۱۳۹۸)، به بررسی تأثیر کیفیت افشا بر عدم تقارن اطلاعاتی پرداختند برای بررسی تجربی این موضوع داده‌های ۹۰ شرکت تولیدی پذیرفته شده در بورس

تهران مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان می‌دهد که بین کیفیت افشای اطلاعات و عدم تقارن اطلاعاتی رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد و همچنین نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری، رابطه منفی کیفیت افشا و عدم تقارن اطلاعاتی را تقویت می‌کند.

بهار مقدم و جوکار (۱۳۹۷)، به بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری و عدم اطمینان اطلاعاتی بر تمایلات سرمایه‌گذاران پرداختند، نتایج پژوهش نشان داد کیفیت اطلاعات حسابداری با تمایلات سرمایه‌گذاران دارای رابطه منفی و معنادار و عدم اطمینان اطلاعاتی با تمایلات سرمایه‌گذاران دارای رابطه مثبت و معنادار است. همچنین نتایج پژوهش نشان داد افزایش کیفیت اطلاعات حسابداری و کاهش عدم اطمینان اطلاعاتی، شدت رفتارهای احساسی سرمایه‌گذاران در قیمت‌گذاری سهام را کاهش می‌دهند.

قائمی و محمدرضایی (۱۳۹۵)، به بررسی میزان افشای داوطلبانه نسبت‌های مالی در گزارش هیئت مدیره پرداختند، نتایج پژوهش نشان داد افشای داوطلبانه، عدم تقارن اطلاعاتی میان سرمایه‌گذاران و مدیران شرکت‌ها را از طریق ایجاد توازن میان میزان آگاهی، کاهش می‌دهد. میزان افشای داوطلبانه که عدم تقارن اطلاعاتی را کاهش می‌دهد، وابسته به میزان مفید بودن اطلاعات است. نتایج نشان داد که بین میزان افشای نسبت‌های مالی با اندازه شرکت‌ها، بازده سهام و امتیاز کیفیت افشا رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

مرفوع و عدلزاده (۱۳۹۳)، به بررسی رابطه عدم اطمینان اطلاعاتی و واکنش کمتر از حد سرمایه‌گذاران پرداختند. برای انجام این تحقیق از داده‌های ۱۰۶ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰ استفاده شده است. نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش نشان می‌دهد که افزایش عدم اطمینان اطلاعاتی به صورت معناداری منجر به تقویت واکنش کمتر از حد سرمایه‌گذاران می‌گردد.

خواجه‌وی و علیزاده (۱۳۹۲)، به بررسی اثرات سطح افشای داوطلبانه بر عدم تقارن اطلاعاتی با استفاده از رگرسیون چندمتغیره و داده‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران نشان دادند که بین سطح افشای داوطلبانه و عدم تقارن اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بازار بورس تهران، رابطه معناداری وجود ندارد.

واردانی^۱ (۲۰۲۱)، به بررسی نقش کیفیت حسابرسی در واکنش بازار به افشای داوطلبانه اطلاعات در شرکت‌های غرب آسیا با استفاده از رگرسیون پرداخت. نتایج نشان داد که افشای داوطلبانه اطلاعات با واکنش مثبت بازار سرمایه مواجه می‌شود که عبارت از افزایش بازده غیرعادی سهام، نوسانات بیشتر بازده سهام و متوسط حجم معاملات سهام و کاهش

^۱ Wardhani

شکاف قیمت پیشنهادی خرید و فروش سهام هستند و کیفیت حسابرسی موجب تقویت این واکنش می‌گردد.

لیزا^۱ و همکاران (۲۰۲۰)، به بررسی اثرات شکل ارائه و جداگانه اقلام مرتبط در صورت وضعیت مالی روی تصمیم‌گیری و درک استفاده‌کنندگان اطلاعات مالی پرداختند. یافته‌های آنان نشان داد که ارائه جداگانه اقلام مرتبط با صورت‌های مالی و وضعیت بنگاه، به استفاده‌کنندگان در پردازش اطلاعات کمک می‌کند و از اضافه‌بار اطلاعاتی می‌کاهد.

گلاسر^۲ (۲۰۱۹)، در پژوهشی تأثیر افشای اطلاعات خصوصی بر افشای اطلاعات شرکت‌ها و شفافیت اطلاعاتی را مورد بررسی قرار داد. نتایج حاکی از این بود که افشای داوطلبانه اطلاعات عمومی منجر به کاهش افشای اطلاعات خصوصی می‌شود.

یو و یو^۳ (۲۰۱۸)، به بررسی پیچیدگی و اضافه‌بار اطلاعاتی و سطح تنوع محصول و محدودیت‌های حسابرسی پرداختند. نتایج نشان داد که افزایش اطلاعات و ابهام در گزارش‌های مالی شرکت، شفافیت اطلاعات را کاهش و پردازش آن را سخت می‌کند.

فوربس^۴ و همکاران (۲۰۱۸)، به بررسی کیفیت افشای اطلاعات، هنگامی که اهداف کیفی افشای اطلاعات را تنظیم می‌کنند، پرداختند. نتایج نشان داد که شرکت‌های گزارش‌دهنده تازه‌وارد و رقبای آنها، کیفیت اطلاعات خود را وقتی که با افشای اطلاعات مواجه باشند مدنظر قرار می‌دهند که این امر منجر به بهبود کیفیت اطلاعات می‌شود.

آجینا^۵ و همکاران (۲۰۱۵)، رابطه افشای شرکت و عدم تقارن اطلاعاتی و نقدشوندگی سهام را در فرانسه مورد بررسی قرار دادند. نتایج حاصل از پژوهش آن‌ها حاکی از وجود رابطه مثبت میان افشای شرکت‌ها و نقدشوندگی سهام است و همچنین رابطه منفی افشای شرکت‌ها با عدم تقارن اطلاعاتی را نشان می‌دهد.

بین^۶ (۲۰۱۲)، به بررسی سطح افشای اختیاری در ویتنام پرداخت. شاخص افشای اختیاری شامل اطلاعات عمومی شرکت، کمیته حسابرسی، اطلاعات مالی، چشم‌انداز آتی، اطلاعات کارکنان، اطلاعات اجتماعی و زیست محیطی و ساختار هیات مدیره می‌باشد. شواهد نشان داد که با بررسی واقعی افشای اختیاری شرکت‌ها، اطلاعات عمومی و چشم‌انداز آتی از بیشترین سطح افشا برخوردار هستند.

^۱ Lisa

^۲ Glaeser

^۳ Yu & Yu

^۴ Forbes

^۵ Ajina

^۶ Binh

هوا^۱ (۲۰۱۱)، در یک مطالعه جامع، به بررسی اثر عدم اطمینان اطلاعاتی بر جنبه‌های گوناگون عملکرد قیمتی سهام و نحوه اتخاذ تصمیمات تأمین مالی مدیران پرداخت. نتایج تحقیق نشان داد که با افزایش عدم اطمینان اطلاعاتی، واکنش کمتر از حد سرمایه‌گذاران نیز افزایش می‌یابد.

۴- روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نظر هدف یک پژوهش توسعه‌ای - کاربردی و از نظر روش گردآوری اطلاعات، پژوهشی توصیفی از نوع پیمایشی محسوب می‌شود. همچنین از منظر گردآوری داده‌ها با توجه به ماهیت پژوهش، از نوع پژوهش‌های کیفی است و از نظریه داده‌بنیاد به عنوان روش پژوهش استفاده شده است. نظریه داده‌بنیاد یک شیوه پژوهش کیفی است که به وسیله آن، با استفاده از یک دسته داده، نظریه‌ای تکوین می‌یابد به طوری که این نظریه در یک سطح وسیع، یک فرایند، عمل یا تعامل را تبیین می‌کند. در این روش، پژوهش را هرگز از یک نظریه شروع نمی‌کنند و بعد آن را به اثبات برسانند، بلکه پژوهش از یک دوره مطالعاتی شروع و فرصت داده می‌شود تا آنچه متناسب و مربوط به آن است، خود را نشان دهد (اشتراوس و کوربین^۲، ۲۰۱۵). این روش، مزایای بسیاری دارد که عمده ترین آنها عبارتند از:

➤ یافته‌ها به طور دقیق زمینه و قوانین دنیای واقعی را نشان می‌دهند: تئوری‌هایی که با استفاده از تحقیق داده‌بنیاد استخراج می‌شوند، مستقیماً از مشارکت‌کنندگان در دنیای واقعی در بافت دنیای واقعی با استفاده از روش‌هایی مانند مصاحبه‌های عمیق و مشاهده منتج شده‌اند؛ بنابراین این نتایج، با دقت بیشتری منطبق بر دنیای واقعی هستند. برخلاف سایر رویکردهای تحقیقاتی است که ممکن است در شرایط خاص و به‌دوراز دنیای واقعی انجام شود و یا در محیط‌های آزمایشگاهی رخ می‌دهند.

➤ یافته‌های پژوهش ارتباط نزدیکی با داده‌ها دارند: به علت اینکه در تحقیق داده‌بنیاد تأکید اولیه بر جمع‌آوری داده است، برای تعیین نتیجه نهایی، یافته‌های پژوهش به شدت با داده‌ها ارتباط دارند. این درست برخلاف رویکردهای تحقیقاتی دیگر است که در آنها تکیه بر چارچوب‌های نظری خارجی است که در آن بیشتر داده‌ها حذف می‌شوند.

➤ تحقیق داده‌بنیاد برای مکاشفه جدید، بسیار عالی هستند: تحقیق داده‌بنیاد یک روش تحقیق قوی با رویکرد استقرایی به منظور کشف نظریه‌های جدید است. در

^۱ Hua

^۲ Strauss & Corbin

این روش، هیچ فرضیه از پیش تعیین شده‌ای هدایت داده‌ها را به عهده نمی‌گیرد و فرد با فرضیه وارد جمع‌آوری داده نمی‌شود و نگران اعتبار یا توصیف نیست. عوض، به داده‌هایی که جمع‌آوری می‌کند، اجازه می‌دهد در فرایند تجزیه و تحلیل، تولید نظریه را هدایت کرده و به کشف جدید بینجامد.

➤ راهبردهایی برای تجزیه و تحلیل ارائه می‌دهد: فرایند تحقیق داده‌بنیاد راهبردهای خاصی را برای تحلیل ارائه می‌کند که بسیار مفید هستند. این روش، یک روش بسیار باز است، طوریکه استراتژی‌های تجزیه و تحلیل، فرد را قادر می‌سازد در فرایند کشف، ساختارمند و تحلیلی عمل نماید.

➤ هم‌زمانی و درهم‌تنیده بودن جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها: جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل داده‌ها هم‌زمان و به‌شدت درهم‌تنیده هستند. با اولین جمع‌آوری داده، آنها تجزیه و تحلیل می‌شوند و آنچه که از تحلیل حاصل شده، به فرد این امکان را می‌دهد تا داده‌های مناسب‌تری جمع‌آوری کند. این امر کمک می‌کند تا اطمینان حاصل شود که داده‌هایی که جمع‌آوری می‌شود، برای توضیح یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل کافی است.

➤ سپری در برابر سوگیری و خطای تأیید ایجاد می‌کند: از آنجایی که جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها هم‌زمان بوده و به‌شدت درهم‌تنیده شده‌اند، فرد آنچه را که از دل داده‌ها استخراج کرده، پیگیری می‌کند. این یک سپر و محافظ عالی در مقابل تأیید باورهای قبلی فرد در مورد موضوع را فراهم می‌کند (اشتراوس و کوربین^۱، ۲۰۱۵ و اعرابی و همکاران، ۱۳۹۷).

همچنین این پژوهش از منظر بعد زمانی، مقطعی بوده؛ زیرا مصاحبه‌ها در سال ۱۴۰۰ انجام شده است.

باتوجه به اینکه این پژوهش به روش کیفی انجام شده است، لذا در بخش کیفی که منجر به استفاده از نظریه داده‌بنیاد شده است، فرضیه‌ای وجود ندارد. در نتیجه پژوهش حاضر به سؤالات زیر پاسخ می‌دهد:

سؤالات اصلی:

– الگوی سودمندی یادداشت‌های توضیحی با تأکید بر تئوری اضافه‌بار اطلاعات چیست؟
سؤالات ویژه:

سؤالات ویژه تحقیق در راستای دستیابی به هدف اصلی به‌قرار زیر و بر مبنای ملزومات رویکرد داده‌بنیاد در دو بخش الف و ب به شرح زیر قابل طرح هستند:

^۱ Strauss & Corbin

الف) مؤلفه‌های توضیح‌دهنده سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی کدام‌اند؟

- شرایط علی مرتبط با سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی کدام‌اند؟

- عوامل پدیده محور سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی کدام‌اند؟

- شرایط زمینه‌ساز سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی کدام‌اند؟
- عوامل مداخله‌گر در پیاده‌سازی الگوی سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی کدام‌اند؟

- عوامل مؤثر بر دستیابی به موفقیت در پیشبرد راهبردهای سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی کدام‌اند؟

- آثار و پیامدهای پیاده‌سازی الگوی سودمندی یادداشتهای توضیحی و تئوری اضافه‌بار اطلاعاتی کدام‌اند؟

ب) روابط مابین موارد کشف شده در قسمت الف چگونه است و منطق این روابط بر چه مبنایی استوار است؟

در گردآوری اطلاعات، ملاحظات ذیل در انتخاب مشارکت‌کنندگان (خبرگانی که با آنان مصاحبه شد) به عمل آمده است:

- آشنایی و تسلط افراد نمونه بر مفاهیم گزارشگری مالی؛
- آشنایی با سیستم‌های اطلاعات و ارتباطات حسابداری و داده‌های دیجیتال؛
- خبرگان حسابداری و حسابرسی، تحلیل‌گران و فعالان حرفه‌ای بازار سرمایه؛
- انجام، همکاری یا راهنمایی به‌عنوان استاد راهنما، مشاور و داور حداقل دو پژوهش کیفی در رابطه با حیطه‌های حسابداری یا روان‌شناسی و یا فناوری اطلاعات.

بر اساس معیارهای بیان شده، ابتدا فهرستی از افراد متخصص و صاحب‌نظر در زمینه موضوع پژوهش و در دسترس تهیه شد، سپس از طریق تماس تلفنی، رودررو و یا ایمیل، درباره اهداف پژوهش توضیح داده شد و از آنها برای انجام مصاحبه دعوت به عمل آمد. در این پژوهش ۱۳ نفر به‌عنوان مصاحبه‌شونده (خبرگان) انتخاب شدند که همه مصاحبه‌ها رو در رو و با هماهنگی قبلی (به جز یک مورد که به علت شرایط بیماری کووید-۱۹ به صورت تلفنی بود) انجام شد. ذکر این نکته حائز اهمیت است که در همان ابتدای مصاحبه بر رعایت اصول اخلاقی در حفظ مباحث و دیدگاه‌های آنها تأکید می‌شد تا اطمینان و اعتماد آنها برای انجام مصاحبه‌ها جلب شود.

در این پژوهش تعداد ۱۳ نفر به روش نمونه‌گیری گلوله برفی به‌عنوان نمونه برای انجام مصاحبه انتخاب شدند (در مصاحبه شماره ۱۳ به اشباع رسید)، که در جدول زیر، جزئیات اطلاعات جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان (خبرگان) ارائه شده است:

جدول ۱. اطلاعات جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان (خبرگان) تحقیق

تعداد مصاحبه	میانگین سن	میانگین تجربه	جنسیت	تجارب حرفه‌ای و تخصصی	نوع تخصص
۳	۱۸	۳۸	مرد	دانش‌آموخته دکتری و عضو هیئت‌علمی	دانشگاهی (آموزشی)
۲	۱۴	۳۹	زن		
۴	۲۷	۴۳	مرد	حسابدار رسمی، مدیر مالی و طراحی سیستم‌های حسابداری	اجرایی
-	-	-	زن		
۴	۲۳	۵۱	مرد	مدیران یا رسمی حسابدار و دانشگاه هیئت‌علمی عضو ارشد مالی و حسابداری	دانشگاهی و اجرایی
-	-	-	زن		

همچنین در این پژوهش، کدگذاری انجام شده است. کدگذاری، قلب نظریه داده‌بنیاد است که به شرح زیر هستند:

همچنین در این پژوهش، کدگذاری انجام شده است. کدگذاری، قلب نظریه داده‌بنیاد است که به شرح زیر هستند:

کدگذاری باز: در کدگذاری باز مجموعه‌ای از مقوله‌های مفهومی از متن‌های مصاحبه (در اینجا مصاحبه‌ها داده‌ها را تشکیل می‌دهند) کشف می‌شود. در واقع کدگذاری باز بخشی از فرایند تحلیل داده‌هاست که به خردکردن، مقایسه‌سازی، نام‌گذاری، مفهوم‌پردازی و مقوله‌بندی داده‌ها می‌پردازد (دانایی فرد و امامی، ۱۳۹۲).

کدگذاری محوری: در مرحله دوم تحلیل داده‌ها، کدگذاری محوری انجام شده است که در آن مقوله‌های اصلی که از کدگذاری باز حاصل شده‌اند با یکدیگر مرتبط شده‌اند. در کدگذاری محوری بین مقوله‌های اساسی که در کدگذاری باز گسترش یافته‌اند، ارتباطات درونی برقرار می‌شود. در کدگذاری محوری پیوند بین مقوله‌ها به شرح زیر است:

شرایط علی: مقوله‌هایی (شرایطی) هستند که بر مقوله اصلی تأثیر می‌گذارند و به وقوع یا گسترش پدیده موردنظر می‌انجامد (اشتراوس و کوربین، ۱۳۹۴).

شرایط زمینه‌ای: مجموعه خاصی از شرایط که در یک‌زمان و مکان خاص جمع می‌شوند تا مجموعه اوضاع و احوال یا مسائلی را به وجود آورند که اشخاص یا سازمان با عمل خود به آنها پاسخ می‌دهند (اشتراوس و کوربین، ۱۳۹۴).

مقوله اصلی (محوری): در واقع هسته مورد مطالعه است که در این پژوهش درک استفاده‌کنندگان از اضافه‌بار اطلاعاتی در گزارشگری مالی است.

شرایط مداخله‌گر: شرایط ساختاری که به پدیده‌ها تعلق دارند و بر راهبردهای کنش و واکنش اثر می‌گذارند. آنها راهبردها را در درون زمینه خاصی سهولت می‌بخشند و یا آنها را محدود و مقید می‌کنند (اشتراوس و کوربین، ۱۳۹۴).

راهبردها: راهبردها مبتنی بر کنش‌ها و واکنش‌هایی برای کنترل، اداره و برخورد با پدیده موردنظر هستند. راهبردها مقصود داشته، هدفمند هستند و به دلیلی صورت می‌گیرند (اشتراوس و کوربین، ۱۳۹۴).

پیامدها: نتایجی که بر اثر راهبردها پدیدار می‌شود. پیامدها نتایج و حاصل کنش‌ها و واکنش‌ها هستند (اشتراوس و کوربین، ۱۳۹۴).

کدگذاری انتخابی: در مرحله کدگذاری انتخابی، مقولات به مقوله مرکزی مرتبط می‌شوند و نظریه را شکل می‌دهند. یک یا دو مقوله اصلی که همه مقوله‌ها به آن باز می‌گردد، بنیان چارچوب نظریه را خواهد ساخت. برقراری نوعی یکپارچگی در کدها و مقوله‌ها برای یکپارچگی در نظریه نهایی مفید است (محمدپور، ۱۳۹۲).

۵- نتایج تحقیق

باتوجه به مصاحبه‌های انجام شده با افراد متخصص و صاحب‌نظر (خبرگان)، مصاحبه‌ها با استفاده از تحلیل محتوای سطر به سطر، عبارت به عبارت و مفهوم کلی بررسی، مفهوم‌پردازی، مقوله‌بندی و بر اساس تشابه، مفهوم و اشتراکات بین کدهای باز، مفاهیم و مقولات مشخص شدند و در این مرحله ۴۴۳ کد و مفهوم، شناسایی و طبقه‌بندی شد و مقوله‌های اصلی و فرعی و مفاهیم شکل گرفتند.

- شرایط علی: به حوادث، رویدادها و اتفاقاتی اشاره دارد که منجر به وقوع یا توسعه یک پدیده می‌شود. پدیده به معنای ایده، حادثه، رویداد و واقعه اصلی است که در مورد آن مجموعه‌ای از کنش‌ها یا واکنش‌ها برای اداره کردن آن هدایت می‌شوند یا مجموعه‌ای از کنش‌ها به آن مربوط است. در این پژوهش مجموعه مربوط به شرایط علی با سه مقوله اصلی شامل انگیزه مدیریت، عوامل غیرمالی و فشار بازار دسته‌بندی شد که در جدول ۲ مشاهده می‌شود.

جدول ۲. کدگذاری باز و مفاهیم شرایط علی

مفاهیم	مقولات اصلی	مقولات فرعی	شرایط علی
نظریه علامت‌دهی، معاملات بازار سرمایه، پاسخگویی در خصوص کنترل شرکت، سهام جایزه، دعاوی حقوقی، هزینه‌های خصوصی، آشکار کردن توانایی و استعداد مدیران، بحث و تجزیه و تحلیل تغییر در موقعیت مالی، نقدینگی و عملکرد در مقایسه با دوره‌های قبلی، بحث در ارتباط با دستیابی به اهداف مالی، بحث در ارتباط با دستیابی به اهداف غیرمالی	انگیزه انتشار اطلاعات	انگیزه مدیریت	

<p>ماهیت کسب‌وکار</p> <p>نوع صنعت، بازارهای اصلی و موقعیت شرکت نسبت به رقبا، ویژگی‌های اصلی قانون، مقررات و محیط کلان اقتصادی، محصولات و خدمات اصلی شرکت، فرایندها اصلی کسب‌وکار و روش‌های توزیع، ساختار شرکت و چگونگی خلق ارزش آن، ضعف یا پیچیدگی سیستم‌های اطلاعاتی، فشار زمانی، استانداردهای حسابداری</p>			
<p>کشف ماهیت اطلاعات</p> <p>پردازش اطلاعات، پیچیدگی اطلاعات، ابهام اطلاعات، عدم اطمینان از اطلاعات، تازگی اطلاعات کیفیت اطلاعات، سودمندی اطلاعات، نامناسب بودن اطلاعات، اعتبار، پیچیدگی کار</p>			
<p>عوامل محصول و مشتری</p> <p>روابط قراردادی عمده، نفوذ در بازار و کیفیت حضور در بازار، ارائه معیارهای رضایت مشتریان، قدرت چانه‌زنی نسبی مشتریان، نوآوری‌های جاری محصولات، ارائه محصولات یا خدمات جایگزین، تغییرات رخ داده در بازارها، رقابت یا فناوری، رشد یا انقباض در سهم بازار، قدرت چانه‌زنی یا تأمین‌کنندگان منابع و رضایت تأمین‌کنندگان</p>	عوامل غیرمالی		
<p>عوامل استراتژیک</p> <p>استراتژی تجاری و مدیریت هماهنگی استراتژی با روندهای برون‌سازمانی، توانمندسازی زیرساخت‌ها، فلسفه مدیریت و مشوق‌های کارکنان، مدیریت اهداف بازده دارایی‌ها، هویت سهام‌داران عمده، سهام تحت تملک اعضای هیئت‌مدیره، مدیران و کارکنان، تعداد کارکنان و متوسط پاداش، هویت اشخاص وابسته و توصیف روابط</p>			
<p>آینده‌نگری</p> <p>تأکیدات و جهت‌گیری‌های آتی نوآوری‌های فناوری، توصیف ساختار صنعت و واحد اقتصادی، مشارکت کارکنان و تحقق تغییرات آنان، رویدادهای عمومی در فضای تجاری و واحد اقتصادی اخیر</p>			
<p>عوامل روان‌شناختی</p> <p>تحریک انتظارات سهام‌داران، تغییر ادراک سهام‌داران، ایجاد رضایت روانی، تحریک هیجانات، تحریک نگرش در سرمایه‌گذاری، تحریک وفاداری، تحریک رفتار در سرمایه‌گذاری</p>	فشار بازار		
<p>عوامل ابزاری</p> <p>تقویت انگیزه، تحریک حس یکپارچگی اطلاعات، کاهش مقاومت در برابر سرمایه‌گذاری، افزایش وفاداری، ارائه اطلاعات زیاد در مقابل سایر شرکت‌ها</p>			
<p>عوامل منفعت‌طلبانه</p> <p>حجیم نشان دادن منافع سهام‌داران، حجیم نشان دادن انتظارات، حجیم نشان دادن کنترل‌های داخلی، حجیم نشان دادن استقلال هیئت‌مدیره</p>			
<p>عوامل برتری</p> <p>انحصارطلبی مدیریتی، حفظ جایگاه قدرت مدیر، تقویت‌شان اجتماعی بین سهام‌داران، کانون توجه قرار گرفتن، رقابت‌طلبی، انگیزه رشد و پیشرفت، توسعه‌طلبی، متعهد به اهداف</p>			
<p>عوامل حزبی و سیاسی</p> <p>حفظ منافع سیاسی، حفظ منافع هیئت‌مدیره، حفظ منافع خانوادگی، حفظ منافع سهام‌داران نهادی</p>			

باتوجه به جدول ۱ برای شرایط علی مقولات فرعی مانند انگیزه مدیریت، ماهیت کسب و کار و کشف ماهیت اطلاعات مربوط به انگیزه انتشار اطلاعات است. همچنین عوامل غیر مالی شامل مقولات فرعی مانند عوامل محصول و مشتری، عوامل استراتژیک و آینده‌نگری می‌باشند و در نهایت مقوله اصلی فشار

بازار دارای چهار مؤلفه فرعی شامل عوامل روانشناختی، عوامل ابزاری، عوامل منفعت طلبانه، عوامل برتری و عوامل حزبی و سیاسی است.

- مقوله محوری: کدگذاری محوری، تعیین الگوهای موجود در داده‌ها را شامل می‌شود. در این مرحله، مقولات محوری و فرعی پژوهش در یک مدل نمایش داده می‌شوند. در این پژوهش مقوله محوری درک استفاده‌کنندگان از اضافه‌بار اطلاعاتی در گزارشگری مالی است. شرایط محوری به شرح جدول ۳ است.

جدول ۳. کدگذاری باز مفاهیم محوری

مقوله محوری	مقولات اصلی	مقولات فرعی	مفاهیم
	عوامل فردی	ویژگی‌های هوش	هوش عاطفی، هوش معنوی، هوش هیجانی، هوش عقلایی، هوش منطقی و ذهنی، خود انگیزشی، همدلی، شناخت عواطف دیگران و شناخت خود، امیدوار به حل مسئله، سازگاری با شغل، هیجان‌پذیری، درک هنری، انطباق‌پذیری، هوش شناختی، هوش خلاق، چابکی ذهنی.
		ویژگی‌های شخصیتی	ثبات عاطفی و روحی، وظیفه‌شناسی، واقع‌گرا، جستجوگر، اجتماعی، عمل‌گرا، سازوکار و سازگار، بافرست، خودمحور، انعطاف‌پذیر، امیدوار، خود کارآمد، مستقل، کنج‌گاو، تحلیل‌گر، باصالت، مصر، هشیار، دقیق و حساس، خلاق و نوآور، منطقی، جاه‌طلب، مشوق، رابط مدار، کارا، آرمان‌گرا، خوش‌بین، تعامل‌گرا، استقلال شخصیتی و روحی، جنسیت، سن، تحصیلات
درک استفاده‌کنندگان از اضافه‌بار اطلاعات	عوامل مهارتی	عوامل انگیزشی	انگیزه معنوی و مادی، پرستیژ شغلی، شجاعت و شهامت حرفه‌ای، رعایت آئین رفتار حرفه‌ای، قانون‌گرایی، اشتیاق، توجه به استعدادهای علمی و ذاتی، توجه به نیازهای روان‌شناختی و مادی، فرصت رشد و پیشرفت، مشارکت در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی،
		توانایی شناختی و فراشناختی	توانایی روانشناختی، توانایی فراشناختی، توانایی شناختی، توانایی در انتقال اطلاعات و ارتباطات، توانایی ذهنی، توانمندی در شناخت و حل مسئله، توانایی فیزیکی و روانی، برنامه‌ریزی اثربخش، توانایی تفسیر آمار و اطلاعات مالی و غیرمالی، توانایی در تصمیم‌گیری، توانایی تعیین حجم اطلاعات، توانایی تعیین وسعت و ماهیت اطلاعات، توانایی ارزیابی اطلاعات، توانایی کاربرد هدفمند اطلاعات، توانایی درک موارد حقوقی و قانونی کاربرد اطلاعات
		عوامل حرفه‌ای	مهارت مدیریتی، مهارت رهبری، آشنایی با نرم‌افزارهای حسابداری، مهارت و تجربه تفسیر آمار و اطلاعات مالی و غیرمالی، تسلط به کارگیری فناوری اطلاعات، مهارت در صنعت، تخصص مالی و تجاری، مهارت استفاده از ابزارها و سیستم‌های حسابداری و محیط دیجیتال، مهارت‌های در سیستم‌های اطلاعات حسابداری، مهارت‌های سازمانی و مدیریت کسب‌وکار، دقت و حساسیت به کیفیت گزارش‌های مالی، درک مناسب از کسب‌وکار، رفتار حرفه‌ای، بینش حرفه‌ای، شناخت استانداردهای حسابداری و حسابرسی، شناخت کامل قوانین نهادهای نظارتی حرفه، دانش در حوزه صنعت، دانش درباره مسائل حقوقی و تجاری و مالی، دانش در فناوری اطلاعات و ارتباطات،

آشنایی با استانداردهای بین‌المللی هشت‌گانه، آشنایی با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی			
---	--	--	--

باتوجه به جدول ۲ مقوله محوری در این پژوهش درک استفاده‌کنندگان از اضافه‌بار اطلاعاتی در گزارشگری مالی است که اولین مقوله مربوطه به عوامل فردی شامل مقولات فرعی مانند ویژگی‌های شخصیتی و هوش است و دومین مقوله مربوط به عوامل مهارتی است که شامل مقولات فرعی مانند عوامل انگیزشی، عوامل شناختی و فراشناختی و عوامل حرفه‌ای است.

- شرایط زمینه‌ای: زمینه مجموعه خاص ویژگی‌های مربوط به پدیده است. یعنی مکان حوادث یا وقایع مربوط به یک پدیده در طول یک دوره محدود. در این پژوهش سه مقوله اصلی یعنی عوامل آموزشی، عوامل سازمانی و عوامل سرمایه‌ای، شرایط زمینه‌ای را تشکیل دادند که به شرح جدول ۴ است.

جدول ۴. کدگذاری باز و مفاهیم شرایط زمینه‌ای

مفاهیم	مقوله فرعی	مقوله اصلی	
حذف قوانین و مقررات اضافی، یادگیری و آموزش مستمر حرفه‌ای و عمومی، آموزش شغلی، آموزش فناوری اطلاعات، آموزش‌های حقوقی و قانونی، آموزش‌های مربوط به به‌کارگیری استانداردهای حسابداری و حسابرسی، آموزش قوانین مقررات مالی و محاسباتی، آموزش تحلیل بنیادی در خصوص تفسیر نسبت‌های مالی، برنامه آموزشی ساختاریافته، کاتالوگ‌های توسعه و آموزش، چشم‌انداز مناسب آموزش در حرفه، آموزش مناسب بازار سرمایه	آموزش	عوامل آموزشی	عوامل زمینه‌ای
تفاوت آموزش‌های دانشگاهی با نیازهای بازار کار، محدودیت بازار سرمایه، پیچیدگی محیط فعالیت شرکت‌ها، پیچیدگی ذاتی صورت‌های مالی، محدودیت تهیه صورت‌های مالی بر مبنای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی	محدودیت		
تحقق حداکثری اهداف، همسویی مأموریت‌ها و اهداف سازمانی، هدف‌گذاری سازمانی، اهداف چالشی، استراتژی‌های تحول محور، به‌کارگیری استراتژی‌های تحول سازمانی، عملیات و فرایندها	اهداف سازمانی	عوامل سازمانی	
فرهنگ اخلاقی شرکت‌ها، فرهنگ آموزش و یادگیری، استفاده از دانش ضمنی و صریح، تأمین زیرساخت‌های تخصصی و فرهنگی	فرهنگ سازمانی		
وجود نیروهای متخصص در سازمان، وجود نیروهای شایسته در سازمان، وجود نیروهای بامهارت عالی و با دانش در سازمان، سرمایه‌گذاری در رشد و پرورش، حمایت سازمانی ادراک شده	سرمایه انسانی	عوامل سرمایه‌ای	
میزان خوش‌نامی و اعتبار شرکت، میزان اعتماد شرکت‌ها و صاحب‌کاران و ذی‌نفعان و مشتریان به فرایند تهیه گزارش‌های مالی، ارتباط مناسب با مشتریان، ارتباط مناسب با مدیران و سهام‌داران	سرمایه اجتماعی		

اولین مقوله از شرایط زمینه‌ای مربوط به شرایط آموزشی است که از عواملی مانند برنامه‌ریزی آموزش و محدودیت تشکیل شده است. دومین مقوله عوامل سازمانی شامل اهداف سازمانی و فرهنگ‌سازمانی و سومین مقوله از شرایط زمینه‌ای عوامل سرمایه‌ای شامل سرمایه انسانی و سرمایه اجتماعی است.

- شرایط مداخله‌گر: شرایط کلی که بر چگونگی فرایندها و راهبردها تأثیر می‌گذارد. شرایطی که باعث تشدید یا تضعیف پدیده‌ها می‌شوند. شرایط مداخله‌گر در این پژوهش به شرح جدول ۵ است.

جدول ۵. کدگذاری باز و مفاهیم شرایط مداخله‌گر

مفاهیم	مقوله فرعی	مقوله اصلی	شرایط مداخله‌گر
سطح فرهنگ مردم، چالش‌های اخلاقی و اجتماعی جامعه، امکانات و مشکلات در جامعه، نحوه برخورد با فساد و بی‌لیاقتی در کشور، تبعیض و تعصب، مسئولیت اجتماعی سازمان و مردم، روابط بین مردم و مدیران و سازمان‌ها، تقاضا و نیازهای اجتماعی، آگاهی اجتماعی، ارتباطات بین سازمانی، فرهنگ روابط مردم	عوامل اجتماعی فرهنگی	عوامل کلان	
شرایط اقتصادی جامعه، تورم، فساد، بیکاری، نوسان ارز، مشکلات مالی، نیازهای مادی، ثبات اقتصادی، ساختار اقتصادی کشور، وجود شرکت‌های متقلب و کاغذی، کاهش بودجه و رکود اقتصادی، عرضه و تقاضای بازار کار، جهانی‌سازی، مدیریت نسلی و روابطی، تغییرات فناورانه و پیشرفت‌های فناوری، دخالت سیاست و دولت، قوانین دولتی و بازار کار، شرایط تحریم و شرایط بانکی، پول‌شویی و تقلب	عوامل سیاسی اقتصادی		
محیط قانونی، محیط گزارشگری مالی، فشار نهادهای نظارتی جهت حسابرسی صورت‌های مالی شرکت‌ها، انتظارات ذی‌نفعان و فشارهای هزینه‌ای، قوانین و مقررات مبهم، سیاست‌های مدیران، سیاست‌های مالی و اداری، آگاه‌سازی از سیاست‌ها و رویه‌ها	محیط سازمانی	عوامل خرد	
زیرساخت اطلاعاتی، جو سازمانی، وضعیت ساختار سرمایه، ساختار منابع انسانی، قدرت واحد تجاری، تأمین مالی و فعالیت‌های سرمایه‌گذاری، رعایت استانداردهای تصمیمات اقتصادی، رابطه پاسخگویی و پاسخ‌خواهی	ساختار سازمانی		

شرایط مداخله‌گر دارای دو مقوله اصلی عوامل کلان و عوامل خرد است. اولین مقوله از شرایط مداخله‌گر عوامل کلان است که شامل مقوله‌هایی فرعی اجتماعی - فرهنگی و اقتصادی - سیاسی است و مقوله خرد شامل محیط سازمانی و ساختار سازمانی است.

- راهبردها: راهبردها کنش‌ها یا برهم‌کنش‌های خاصی هستند که از پدیده محوری منتج می‌شود در واقع راهبردها ارائه راه‌حل برای مواجهه با پدیده یعنی اداره‌کردن، نحوه برخورد و به انجام رسانیدن نسبت به پدیده اصلی است. در این پژوهش راهبردها به شرح جدول ۶ است.

جدول ۶. کدگذاری باز و شرایط مربوط به راهبردها

مؤلفه	مقوله فرعی	مقوله اصلی	راهبردها
قابل فهم، قابل رسیدگی، به موقع و قابل فهم، کامل، بی طرف و عاری از اشتباه، وزن دهی بین ویژگی های کیفی، سودمندی در پیش بینی، سودمندی در ارزیابی، قابلیت تأیید، معتبر بودن، ثبات رویه، افشای کافی، قابلیت مقایسه شرکت ها	ویژگی های کیفی	ارزش اطلاعات	
شناخت کیفی اطلاعات حسابداری، تعیین مفید بودن باتوجه به نوع ذی نفعان، آگاهی از دارایی های با عمر مفید، تجدید ارزیابی اطلاعات، آگاهی از ابهامات صورت های مالی، آگاهی از قابلیت اتکای اطلاعات	آگاهی از کیفیت اطلاعات		
مواجهه اطلاعاتی، کاربر اطلاعاتی، محیط اطلاعاتی، نیاز اطلاعاتی، توجه، توقف، بررسی، دریافت، بازگشت	خصوصیات اطلاعات		
جمع آوری و ذخیره دانش، تبدیل دانش ضمنی به صریح، توسعه دانش حسابداری و حسابرسی، مالی، اقتصادی، تجاری، بازرگانی و سازمانی، تحول، توسعه فرایند ارزیابی و پردازش اطلاعات، ایجاد استدلال منطقی، ارزیابی	خلق دانش	مدیریت دانش و اطلاعات	
توزیع و به کارگیری اطلاعات، انتقال اطلاعات، فیلتر اطلاعات، قدرت تولید اطلاعات صحیح، تحلیل اطلاعات پیچیده، استنباط و ادراک اطلاعات صورت های مالی، ایجاد ارزش اطلاعات، بهبود کیفیت اطلاعات، خلاقیت و نوآوری با استفاده از اطلاعات.	کاربرد اطلاعات		

اولین مقوله راهبردی ارزش اطلاعات است که شامل سه مقوله فرعی ویژگی های کیفی، آگاهی از کیفیت اطلاعات و خصوصیات اطلاعات است. مقوله دوم در موضوع راهبردها مدیریت دانش و اطلاعات است که شامل دو مقوله خلق دانش و کاربرد اطلاعات است.

– پیامدها: پیامدها به برون داده ها یا نتایج کنش / کنش متقابل اشاره می کنند. در این پژوهش پیامدها در دو مقوله اصلی شامل شرایط عدم اطمینان و عدم توسعه حرفه است که شرایط عدم اطمینان دارای دو مقوله فرعی عدم تقارن اطلاعاتی و ناکارایی بازار سرمایه و عدم توسعه حرفه شامل دو مقوله فرعی کاهش کیفیت حرفه و کاهش جایگاه سازمانی طبقه بندی شدند که در جدول ۷ بیان شده است.

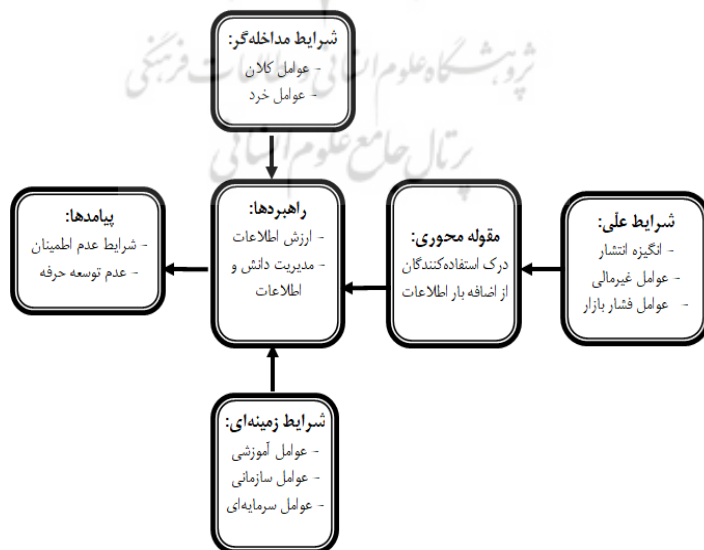
جدول ۷. کدگذاری باز و شرایط مربوط به پیامدها

مؤلفه	مقولات فرعی	مقوله اصلی	شرایط عدم
افزایش هزینه تحصیل و کسب اطلاعات، تضاد نمایندگی، افزایش هزینه های نمایندگی، افزایش هزینه معاملات، کاهش نقدشوندگی سهام، افزایش هزینه حقوق صاحبان سهام و هزینه بدهی شرکت	عدم تقارن اطلاعاتی		

کاهش میزان معاملات، کاهش رفاه سرمایه‌گذاران، افزایش هزینه تأمین مالی، هزینه‌های معاملاتی بالا، کاهش قابلیت نقدشوندگی، پراکندگی پیش‌بینی سود شرکت، خطای پیش‌بینی سود، کاهش ارزش شرکت، بی‌اعتباری شرکت، ریسک تخمین سودهای آتی، عدم تشخیص مدیریت سود، تشدید تورش‌های رفتاری	ناکارایی بازار سرمایه	اطمینان	پیامدها
لزوم اصلاح استانداردهای حسابرسی، کاهش کیفیت گزارشگری مالی، گمراهی در کشف تحریفات صورت‌های مالی، پوشش تحریفات صورت‌های مالی، آسیب سلامت روانی و رفتاری فرد، شکست شغلی، ترک شغلی، استرس شغلی، افزایش رفتارهای مخرب و انحرافی، کاهش کیفیت حسابرسی، تصمیم‌گیری نادرست	کاهش کیفیت حرفه حسابرسی	عدم توسعه حرفه	
عدم پویایی مؤسسه، نارضایتی مشتریان، عدم حمایت اجتماعی، توسعه‌سازمانی نامطلوب، ناتوانایی اجرایی مدیران، ضعف عملکرد، ازبین‌رفتن مزیت رقابتی، بی‌ثباتی مدیریتی، کاهش عملکرد سازمانی، کاهش کارایی و اثربخشی،	افت جایگاه سازمانی		

- کدگذاری انتخابی: سومین مرحله کدگذاری در روش داده‌بنیاد کدگذاری انتخابی است. این روش عبارت است از فراگرد انتخاب دسته‌بندی اصلی، مرتبط کردن سیستماتیک آن با دیگر دسته‌بندی‌ها، تأیید اعتبار این روابط و تکمیل دسته‌بندی‌هایی که نیاز به اصلاح و توسعه بیشتری دارند (دانایی فر و امامی، ۱۳۹۲).

در نهایت در این پژوهش با توجه به مبانی نظری، مطالعات تجربی و نتایج حاصله، الگوی پیشنهادی به شرح زیر قابل ارائه است:

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

یادداشت‌های توضیحی یکی از اجزای لاینفک صورت‌های مالی است و شامل اطلاعاتی می‌شود که شفاف‌سازی و توضیح درباره آن‌ها ضروری است. این اطلاعات، توضیحاتی افزون بر آن چیزی است که در صورت‌وضعیت مالی واحد تجاری، صورت سود و زیان، صورت سود و زیان جامع و صورت جریان وجوه نقدی درج می‌شود. صورت‌های مالی در عین اختصار و جامع بودن، باید شفاف و با جزئیات دقیق باشند تا جریان مالی حاکم بر واحد تجاری را به طریقی جامع و کامل در اختیار بررسی‌کنندگان قرار دهند. قاعدتاً همه اطلاعاتی را که موردنیاز تحلیلگران صورت مالی است، نمی‌توان در متن صورت‌های مالی اصلی ذکر کرد. به همین دلیل، سایر اطلاعات و جزئیات مربوط به وضعیت مالی شرکت، در قالب یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی ارائه می‌شود. از این جهت است که یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی بخش بسیار مهم و جدایی‌ناپذیر از صورت‌های مالی به شمار می‌روند. یادداشت‌های توضیحی تنها روش عملی برای توصیف جامع و دقیق بعضی از وضعیت‌های مالی و شفاف‌سازی رویدادهای خاص واحد تجاری هستند. هدف این پژوهش ارائه الگویی برای سودمندی یادداشت‌های توضیحی با تأکید بر تئوری اضافه‌بار اطلاعات با رویکرد کیفی و مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد بود. مقوله محوری اضافه‌بار اطلاعات با توجه به شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها، تدوین و مدل‌نمایی ارائه شد. گردآوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با ۱۳ نفر از افراد متخصص و خبره بوده و با بهره‌گیری از نمونه‌گیری گلوله‌برفی تا مرحله اشباع انتخاب شدند و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات، تحلیل محتوا با استفاده از سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و انتخابی) و استفاده از نرم‌افزار Maxqda بود. در این راستا، مقوله‌های کلان، مقوله‌های اصلی و فرعی استخراج شده از داده‌های پژوهش (مصاحبه‌ها) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. شرایط علی در این مطالعه شامل سه مقوله اصلی انگیزه انتشار اطلاعات، عوامل غیرمالی و عوامل مربوط به فشار بازار بودند. طبق نتایج حاصله، اضافه‌بار اطلاعاتی سبب افزایش شرایط عدم اطمینان می‌گردد که این امر که با یافته‌های بهار مقدم و جوکار (۱۳۹۷)، قائمی و محمدرضایی (۱۳۹۵)، بین (۲۰۱۲)، آجینا و همکاران (۲۰۱۵) و یو و یو (۲۰۱۸) همسو و با یافته‌های عزلتی و همکاران (۱۴۰۰) و خواجوی و علیزاده (۱۳۹۲) ناهمسو است. شرایط مداخله‌گر را عوامل خرد و کلان، شرایط زمینه‌ای را عوامل آموزشی، عوامل سازمانی و عوامل سرمایه‌ای می‌دهند. افشای اطلاعات کیفی و کمی در این زمینه‌ها، به استفاده‌کنندگان امکان برقراری ارتباط بین این اطلاعات را فراهم می‌کند در نتیجه تصویری کلی از ماهیت و میزان ریسک‌های ناشی از اطلاعات اضافه ارائه می‌کند و استفاده‌کنندگان بهتر می‌توانند آسیب‌پذیری از ریسک‌ها را ارزیابی کنند. این موضوع می‌تواند توانایی استفاده‌کنندگان را در پردازش اطلاعات مشاهده شده و وزن‌دهی به این اطلاعات در فرایند تصمیم‌گیری ارتقا دهد که این امر با یافته‌های کاشانی پور و همکاران (۱۳۹۹)، مرفوع و عدل‌زاده (۱۳۹۳)، همسو و با یافته‌های خواجوی و علیزاده (۱۳۹۲) ناهمسو است. باتوجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود،

قانون گذاران چهارچوبی تعیین کنند تا اطلاعات هر چه شفاف تر و قابل دسترس تر باشد و منجر به اتخاذ تصمیم‌های صحیح‌تری در زمینه تخصیص بهینه منابع شود. براین اساس راهکارهای زیر می‌تواند مفید واقع گردند:

۱- به مراجع تدوین استانداردهای حسابداری پیشنهاد می‌شود در خصوص تشویق شرکت‌ها مبنی بر افشای اختیاری اطلاعات مربوط به کیفیت سود در یادداشت‌های توضیحی اقدامات لازم را انجام دهند.

۲- به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود که به منظور تبیین رفتار قیمت سهام شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار تهران، به ساختار نظام راهبری شرکت، از قبیل حضور سهام‌داران نهادی در ترکیب سهام‌داران و حضور اعضای غیر موظف در ترکیب هیأت مدیره و نیز وضعیت رقابت در بازار محصولات شرکت توجه داشته باشند.

۳- پیشنهاد می‌شود تا نظارت‌ها و کنترل‌های لازم بر روی نحوه افشای اطلاعات بخصوص افشای اختیاری اطلاعات در شرکت‌ها انجام شود و محدودیت‌هایی اعمال گردد که اطلاعات اضافی و مازاد به بازار وارد نشود و موجب گمراهی استفاده‌کنندگان و همچنین خدشه‌دار شدن گزارش‌های مالی نگردد تا تصمیم‌گیری برای استفاده‌کنندگان و سرمایه‌گذاران بهتر و مفیدتر صورت گیرد.

۴- پیشنهاد می‌شود قانون گذاران چهارچوبی تعیین کنند تا اطلاعات هر چه شفاف تر و قابل دسترس تر باشد و منجر به اتخاذ تصمیم‌های صحیح‌تری در زمینه تخصیص بهینه منابع شود. پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی ارتباط حوزه‌های پیچیده در گزارشگری مالی و بار اضافی اطلاعات با نقش میانجی عوامل ساختی و فراساختی پرداخته شود.

۵- پژوهشگران آتی نیز می‌توانند الگوی پیشنهادی تحقیق حاضر را بصورت مطالعه موردی در مؤسسات و ارگان و تشکیلات دانشگاهی و اجرائی متعددی، اجرا نموده و نتایج خود را منتشر سازند تا با یکدیگر مقایسه گردیده و موجب اصلاح الگوها و ایجاد مبانی کاربردی گسترده‌تری شوند.

۶- به پژوهشگران بین رشته‌ای نیز پیشنهاد می‌شود تا الگوی پیشنهادی تحقیق و چگونگی تدوین آن را در رشته‌هایی دیگر نیز پیاده سازی نموده و با انتشار یافته‌های خود بتوانند ادبیات موضوع را غنی تر و گسترده و اصلاح شده‌تر نمایند.

ضمناً یکی از وظایف اصلی پژوهشگران علمی بیان محدودیت‌های موجود در تحقیق خود خواهد بود. مسلماً هیچ تحقیق علمی عاری از محدودیت نبوده و بیان آنها موجب جلوگیری از گمراه‌کننده بودن یافته‌ها خواهد بود. پژوهش حاضر با روش تحقیق کیفی نظریه داده‌بنیاد انجام گردیده و داده‌های تحقیق با روش مصاحبه‌های نیمه‌ساخت یافته گردآوری شده است، لذا محدودیت‌های ذاتی پژوهش‌های کیفی نظیر تأثیر احتمالی قضاوت‌ها بر داده‌ها و استنتاج الگوی تحقیق، متوجه تحقیق حاضر نیز است. از طرفی نیز، مهم‌ترین محدودیت این پژوهش به روش پژوهش مربوط می‌شود که البته نوعی محدودیت ذاتی آن است. هرچند تئوری داده‌بنیاد برای تئوری‌های بومی، بسیار مفید است، ولی همانند سایر روش‌های پژوهش کیفی

با محدودیت تعمیم‌دهی مواجه است؛ بدین معنا که ممکن است نتایج این پژوهش برای سایر محیط‌ها و محیط سایر کشورها مناسب نباشد.

منابع

- اشتراس، انسلم و کرین، جولیت. (۱۳۹۴). مبانی پژوهش کیفی: فنون و مراحل تولید نظریه زمینه‌ای. ترجمه: ابراهیم، افشار. تهران. نشر نی.
- اعرابی، سید محمد، خلیل‌نژاد، شهرام و هاشمی، سید علیرضا. (۱۳۹۷). کتاب تحقیق داده‌بنیاد (راهنمای عمل برای مدیریت، کسب و کار و بازاریابی). تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- بشیری منش، نازنین، رحمانی، علی و موسوی، میرحسن. (۱۳۹۵). پیامدهای افشای اختیاری: رویکرد معادلات ساختاری. پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۲۰، ۱۶۱-۱۸۶.
- بهار مقدم، مهدی و جوکار، حسین. (۱۳۹۷). بررسی تاثیر کیفیت اطلاعات حسابداری و عدم اطمینان اطلاعاتی بر تمایلات سرمایه‌گذاران. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۱، ۵۰-۲۱.
- پورکریم، یعقوب، جبارزاده کنگر لویی، سعید، بحری ثالث، جمال و قلاوندی، حسن. (۱۳۹۹). تأثیر تفاوت‌های فردی مبتنی بر شناخت در قضاوت و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران: نقش تعدیلی اضافه‌بار اطلاعاتی. نشریه دانش سرمایه‌گذاری، ۲۵، ۱-۲۵.
- پور یوسف، اعظم، ثقفی، مهدی و شبانی، محمد. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر سطح تجمیع اطلاعات مالی بر کیفیت تصمیمات سرمایه‌گذاری. مجله اقتصادی، ۱ و ۲، ۳۹-۵۶.
- تابلی، حمید، مرادزاده، مسلم، کاشی، مسعود، دروهی، زهره و حسینی طباطبایی، وحید. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر کیفیت افشا و افشای داوطلبانه اطلاعات بر عدم تقارن اطلاعاتی در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی‌ها، ۱۱، ۱-۲۵.
- خواجهی، شکر اله و علیزاده، وحید. (۱۳۹۲). بررسی اثرات سطح افشای داوطلبانه بر عدم تقارن اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۴۲، ۱-۲۵.
- دانایی‌فرد، حسن و امامی، مجتبی. (۱۳۹۲). استراتژی نظریه داده‌بنیاد در مطالعات سازمان و مدیریت. تهران: انتشارات صفار.
- فغوری مغربی، یگانه، سجادی، سید حسین، اثنی‌عشری، حمیده و رضاییان، علی. (۱۳۹۹). تبیین اثر میانجی درک، تسلط پردازش و برداشت سرمایه‌گذاران از اعتبار افشا بر رابطه بی‌احساس زبانی، خوانایی و خبرگی قضاوت و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۱، ۱-۲۵.
- سرلک، نرگس و محمدی، آمنه. (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین ویژگی‌های مالی و غیرمالی شرکت باکیفیت افشای اجباری و اختیاری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۲۸، ۱-۲۵.

- عزنتی، فاطمه، نوری فرد، یدالله، امام وردی، قدرت اله (۱۴۰۰). افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی و آثار آنها (با تأکید بر انطباق تئوری‌های علامتدهی و مشروعیت). فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۲۸، ۲۵-۱.
- قائمی، محمدحسین و محمدرضایی، زهرا. (۱۳۹۵). بررسی ارتباط بین افشای داوطلبانه نسبت‌های مالی در گزارش‌های سالیانه و نظام راهبری شرکت. دانش حسابرسی، ۶۲، ۱۷۷-۱۹۲.
- کاشانی پور، محمد، حجازی، رضوان، جندقی، غلامرضا و فلاح برندق، مهدی. (۱۳۹۹). تأثیر پیچیدگی گزارشگری مالی بر مؤلفه‌های شناختی و قضاوتی سرمایه‌گذاران: شواهد آزمایشی در چارچوب نظریه بار شناختی. پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، ۱۷، ۲۲۶-۱۹۱.
- کردستانی، غلامرضا، بهرامفر، نقی و امیری، علی. (۱۳۹۸). تأثیر کیفیت افشا بر عدم تقارن اطلاعاتی. پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۴۲، ۱۷۹-۱۵۹.
- نقدی، سجاد و ابراهیمی کرد لر، علی. (۱۳۹۵). تأثیر ویژگی‌های شرکت بر میزان افشای اختیاری در گزارشگری سالانه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش‌های حسابداری مالی، ۸، ۲۵-۱.
- مرفوع، محمد و عدل‌زاده، مرتضی. (۱۳۹۳). عدم اطمینان اطلاعاتی و واکنش کمتر از حد سرمایه‌گذاران، پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۳، ۱۷۷-۱۶۹.
- مریدی، فاطمه، حجازی، رضوان، رنجبر، محمدحسین و وکیلی فرد، حمیدرضا. (۱۴۰۱). الگوی بررسی صورت‌های مالی بهبود یافته مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد. پژوهش‌های حسابداری و راهبردی شرکتی، ۱، ۸۷-۶۵.
- نورتون، باب. (۱۳۸۲). مدیریت اضافه‌بار اطلاعاتی، گروه کارشناسان ایران. تهران: انتشارات کیفیت و مدیریت.
- محمدپور، احمد (۱۳۹۲). تجربه نوسازی (مطالعه تغییر و توسعه در هورامان با روش نظریه زمینه‌ای). تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.
- موسوی شیری، محمود، سلیمانی، حمید، مؤمنی، یوسف و سلیمانی، حجت. (۱۳۹۴). رابطه بین کیفیت افشای اطلاعات حسابداری و نوسان پذیری بازده سهام. پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۱۸، ۱۳۱-۱۴۴.

Ayla, S., Rusou, Z., Zakay, D., & Hochman, G. (۲۰۱۵). Determinants of judgment and decision making quality: the interplay between information processing style and situational factors. *Frontiers in psychology*, ۶, ۱-۱۲.

Aymen, A., Danielle, S., & Faten, L. (۲۰۱۵). Corporate Disclosures, Information Asymmetry and Stock-Market Liquidity in France. *The Journal of Applied Business Research*, ۳۱, ۱۲۲۳-۱۲۳۸.

Barrett, M. (۲۰۰۴). Individual Differences in Working Memory Capacity and DualProcess Theories of the Mind. *Psychological Bulletin*, ۱۳۰, ۵۵۳-۵۷۳.

Biddle, G., Hilary, G., & Verdi, R. S. (۲۰۱۰). How does financial reporting quality relate to investment efficiency?. *Journal of Accounting and Economics*, ۴۹, ۵۸-۷۴.

Binh, T. Q. (۲۰۱۲). Voluntary Disclosure Information in the Annual Reports of Non Financial Listed Companies: The Case of Vietnam. *Journal of Applied Economics and Business Research JAEBR*, ۲, ۶۹-۹۹.

Botosan, C. A. (۲۰۱۸). Disclosure Level and the Cost of Equity Capital. *The Accounting Review*, ۷۲, ۳۲۳-۳۴۹.

Bonsal, S., & Miller, B. (۲۰۱۳). The impact of financial disclosure complexity on bond rating agency disagreement and the cost of debt capital. Working Paper. ۱۲۵۶, ۱-۲۵.

Bozanic, Z., & Thevenot, M. (۲۰۱۵). Qualitative disclosure and sell side financial analysts information environment. *Contemporary Accounting Research*. ۳۲, ۱۵۹۵-۱۶۱۶.

Chen, Sh., & Miao, B., & Shevlin, T. J. (۲۰۱۵). A New Measure of Disclosure Quality: The Level of Disaggregation of Accounting Data in Annual Reports. *Journal of Accounting Research*, ۵۳, ۲۷-۴۱.

Corbin J., & Strauss, A. (۲۰۱۵). *Basics of Qualitative Research*. Thousand Oaks, London: CA Sage.

Corbin J., & Strauss, A. (۲۰۰۸). *Basics of Qualitative Research*. London: CA Sage.

Dou, Y., Hope, O., Thomas, W., & Zou, Y. (۲۰۱۵). Blockholder exit threats and financial reporting quality. Working paper, ۱۳۶۷, ۱-۲۵.

Eppler, M., & Mengis, J. (۲۰۰۲). The concept of Information Overload: A review of literature from organization science, Marketing Accounting, MIS, and related disciplines. MCM Research paper, ۱, ۳۲۵-۳۴۴.

Forbes, S. J., Lederman, M., & Wither, M. J. (۲۰۱۸). Quality Disclosure when Firms Set their Own Quality Targets. *International Journal of Industrial Organization*, ۶۱, ۱-۲۵.

Gianns, P. (۲۰۰۶). Integrating information: A meta-analysis of the spatial contiguity and temporal contiguity effects. *Learning and Instruction*, ۱۶, ۵۱۱-۵۲۵.

Glaeser, S. (۲۰۱۹). The Effects of Proprietary Information on Corporate Disclosure and Transparency: Evidence from Trade Secrets. *Journal of Accounting and Economics*, ۶۶, ۱۶۳-۱۹۳.

Gonzalez, N. (۲۰۱۷). Different investors – Different decisions: On individual use of gain, loss and interest rate information. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, ۱۵, ۵۹-۶۵.

Guay, W., Samuels, D., & Taylor, D. (۲۰۱۶). Guiding through the fog: Financial statement complexity and voluntary disclosure. *Journal of Accounting and Economics*, ۶۲, ۲۳۴-۲۶۹.

Hansen, J. D. (۱۹۹۳). The Effect of Information Load and Cognitive Style on Decision Quality in a Financial Distress Decision Task. Dissertation for the Degree of Doctor of Philosophy. The University of Nebraska- Lincoln.

Herbig, P. A., & Kramer, H. (۱۹۹۴). The effect of Information Overload on the innovation choice. *Journal of Consumer*, ۱۱, ۴۵۰-۵۴.

Henderson, E. (۲۰۱۶). Users' Perceptions of Financial Statement Note Disclosure and the Theory of Information Overload. Submitted to Northcentral University.

Hua, J. (۲۰۱۱). The impact of information uncertainty on stock price performance and managers equity finance decision. University of Durham.

Kania, N. (۲۰۱۶). The Effects of Financial Reporting Quality on Information Asymmetry and its Impacts on Investment Efficiency. *International Journal of Economics, Commerce and Management*, ۴, ۸۳۸-۸۵۰.

- Klauegger, C., Sinkovics, R. (۲۰۰۷). Information Overload: a cross-national investigation of influence factors and effects. *Marketing Intelligence & Planning*, ۲۵, ۶۹۱-۷۱۸.
- Lambert, R., Leuz, C., & Verrecchia, R. (۲۰۱۱). Information Asymmetry, Information Precision, and the Cost Capital. *Review of Finance* (forthcoming), ۲, ۱-۲۹.
- Lisa, K., Zheng, L., & Brian, W. (۲۰۲۰). Linked balance sheet presentation. *Journal of Accounting and Economics*, ۶۸, ۱-۱۶.
- Miller, B. (۲۰۱۰). The effects of financial statement complexity on small and large investor trading. *The Accounting Review*, ۸۵, ۲۱۰۷-۲۱۴۳.
- Mechelli, A., Cimini, R., & Mazzocchetti, F. (۲۰۱۷). The usefulness of the business model disclosure for investors' judgements in financial entities. A European study. *Revista de Contabilidad – Spanish Accounting Review*, ۲۰, ۱-۱۲.
- Plumlee, M. (۲۰۰۳). The effect of information complexity on analyst's use of that information. *The Accounting Review*, ۷۸, ۲۷۵-۲۹۶.
- Ragland, L., & Reck, J. (۲۰۱۶). The effects of the method used to present a complex item on the face of a financial statement on nonprofessional investors' judgments. *Advance in Accounting, incorporating advances in international accounting*, ۳۴, ۷۷-۸۹.
- Ruff, J. (۲۰۰۲). Information Overload: Causes, Symptoms and Solutions. *Harvard Graduate School of Education*, ۱, ۱-۱۳.
- Sweller, J. (۱۹۸۸). Cognitive load during problem solving: Effects on learning. *Cognitive Science*, ۱۲, ۲۵۷-۲۸۵.
- Yu, Sh., & Yu, Ch. (۲۰۲۱). The impact of information complexity on audit failures from corporate fraud: Individual auditor level analysis. *Asia Pacific Management Review*, ۲۳, ۷۲-۸۵.
- You, H., & Zhang, X. (۲۰۰۹). Financial statement complexity and investor under reaction to ۱۰-K information. *Review of Accounting Studies*, ۱۴, ۵۵۹-۵۸۶.
- Wardhani, R. (۲۰۲۱). The role of audit quality on market consequences of voluntary disclosure: Evidence from East Asia. *Asian Review of Accounting*, ۲۷, ۳۷۳-۴۰۰.